

* **Jezuiti in Nemčija.** Pariški „Matin“ poroča iz Berlina, da so poslali jezuiti z otoka Wight veliko vsoto v volilne namene katoliški stranki v Nemčiji. Ti jezuiti so Francozi. Da so poslali denar rajši v Nemčijo nego v „zatirano“ Francijo, je dokaz, da nimajo nikakega upanja, da bi jim še kdaj odprli vrata Francije, pač pa upajo, da jim Germanija odpre vrata na stežaj.

* **Španska vlada in anarhisti.** Španska vlada je naprosila evropske vlade, naj pazijo na mednarodne anarhiste povodom krsta prvega otroka španske kraljevske dvojice. Španska policija je bila obveščena, da se je osnovala anarhistička zarota, da vrže v zrak stolno cerkev v Madridu, v kateri se bo vršil krst.

* **Kongres anarhistov v Nemčiji.** Iz Berlina javljajo, da nameravajo anarhisti prirediti za velikonočne praznike v Nemčiji velik kongres. Ni pa še znano, kje se bo vršil kongres.

* **Francija.** V Parizu so se sešli francoski škofje, da se posvetujejo o reorganizaciji cerkvenih razmer na Francoskem. Na shod je došlo 80 škofov. Zborovanje je trajalo ves teden. — Na Francoskem odpravijo vojna sodišča.

Vestnik.

Shod štajerskega učiteljstva. Z ozirom na ta shod piše „Domovina“: Učiteljstvo je eden najvažnejših činiteljev v narodnem življenju, posebej pa še pri naših razmerah na Štajerskem. Ker pa more ono samo tedaj uspešno in plodonosno delovati za naše narodne težnje v takem obsegu, kakor bi to želeli od njega, ako ga ne tarejo neusmiljene gmotne skrbi, želimo našemu učiteljstvu v tej akciji popolen uspeh!

Umrli minister pl. Hartel je ostavil dunajskemu vseučilišču 40.000 K. — To je bil prvi minister, ki je javno v parlamentu priznal potrebo slovenskega vseučilišča.

Učiteljski dobrotniki. Društvu za zgradbo „Učiteljskega konvikta“ so darovali: Hranilnica in posojilnica v Dolu na Štajerskem 10 K; vesela družba v Št. Petru pri Rudolfovem zložila 10 K 14 h; veselo omizje na Jesenicah v gostilni g. J. Mesarja zložilo 2 K 70 h. Živili učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Letnino za „Učiteljski konvikt“ so plačali: tovariš Josip Hribar, nadučitelj pri Sv. Jerditi nad Laškem (3 K); tov. Mihael Kalan, nadučitelj in tov. Roza Jelenčeva, učiteljica v Št. Petru na Krasu. Živili!

Za „Domače ognjišče“ se kaže med učiteljstvom veliko zanimanje. Nekateri tovariši so se že odzvali naši prošnji ter nam poslali naslove tistih staršev iz dotičnega okraja, ki se bodo najbrž naročili na ta list za starše in vzgojevalce mladine. Upamo, da dobimo iz vseh krajev slovenske domovine dovolj naslovov in naročnikov, kar je pa, seveda, odvisno od delavnosti učiteljstva. Torej, tovariši in tovarišice, le pridno nabirajte naročnikov, da pridemo tem potom v stik z ljudstvom. „Domače ognjišče“ bo izhajalo kot mesečnik in bo veljalo 2 K na leto.

Za „Učiteljski konvikt“. Vsa šolska vodstva na Kranjskem so prejela zadnje dni od odbora „Društva za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani“ to-le prošnjo: „P. n. Vljudno podpisani odbor si dovoljuje prositi Vas za letnino 2 K za l. 1907. Gg. nadučitelje, oziroma nadučiteljice večrazrednih šol pa prosimo še posebej, da blagovolijo pobrati letnino tudi pri učiteljstvu dotične šole ter nabrano vsoto plačati na bližnji pošti na priloženi ček poštahranilničnega urada. V Ljubljani, meseca januarja 1907. Odbor „Društva za zgradbo Učiteljskega konvikta.“ Tako prošnja bodo prejela meseca februarja tudi vsa šolska vodstva na Sp. Štajerskem in na Primorskem. Upamo, da bo imela prošnja boljši uspeh kakor lansko leto. Bog daj!

V Zagorju na Pivki so imeli v nedeljo, 20. t. m. prav dobro obiskan roditeljski večer. Predaval je tovariš Rudolf Horvat „o vzgoji otrok v predšolski dobi“. Tako je prav! Le med ljudstvo!

Roditeljski večer priredi učiteljski zbor l. mestne šole v Komenskega ulicah v petek, dne 1. februarja, ob šestih zvečer.

Po nagovoru in pozdravu šolskega voditelja J. Dimnika predava g. katehet Anton Čadež o temi: „Mladina in alkohol“. Po predavanju bo razgovor s starši. — Tretji roditeljski večer bo prve dni meseca marca; predava g. učitelj Luka Jelenc o temi: „Kriva vzgoja otrok je slabih časov mati“. Pri četrtem letošnjem roditeljskem večeru pa predava g. dr. Bogdan Derč „o nalezljivih otroških boleznih“.

Odlikovanje. Tovariš Ivan Slana, nadučitelj v Gaishornu, načelnik in blagajnik društva „Selbsthilfe der Lehrerschaft Steiermarks“, je dobil zlati križec za zasluge.

V Spodnji Šiški zgrade novo šolo, ki je proračunjena na 118.971 K 94 h.

Obiteljski večeri, stariški večeri = Elternabende. Naš sotrudnik in tovariš, g. Janko Leban, se že dolgo let ozbiljno peča z jezikoslovjem. Kadar ga pa vse slovnice puste na cedilu, takrat se v dvomljivih slučajih obrne do P. Stanislava Škrabca, slavnega našega jezikoslovca, ki mu je pismenim potom požrtvovalen učitelj. — Tudi glede naše notice „Obiteljski večeri“ v predzadnji številki „U. T.“ se je gospod Leban obrnil do gosp. P. Stanislava Škrabca, zastopajoč mnenje, da je izraz „obiteljski večeri“ dober za nemški „Elternabende“. Obenem se je izjavil, da smatra množ. samostalnik „stariši“ za edino pravilen za nemško besedo „Eltern“. — Na to je veleučeni P. Stanislav poslal gosp. Lebanu sledeči odgovor: Visoko čislani gospod! Rad Vam pritrdim, da je za „Elternabende“ pravilen izraz „roditeljski večeri“, in če hočemo ostati pri tem, kar je v naši knjižni slovenščini že gotovo in sprejeto, moramo reči, da je to res tudi edino pravilen izraz. „Stariški večeri“ izpeljavati iz „nepietetnega stari“, kaker hoče g. J. St., to je nemo-goče! Iz „stari“ bi bil nov pridevnik le „starski“, kar pa ne vem, kaj bi moglo pomeniti, „elterlich“ pač nel Nov bi bil seveda tudi pridevnik „stariški“, vender bi se dal etimologično opravičiti. „Star“ ima v stari slovenščini v primerjavni stopnji nom. masc. stárěj, fem. stárějši, gen. masc. stárějša, fem. stárějše itd. V naši slovenščini se éj, ker nenaglašen, nadomešča z i, kaker je n. pr. tudi dat fem. lépi iz lěpěj; torej je pisati pred š v takih primerih za staroslovenski éj vedno i: stariši (= starejši), naj ima to adjektivni ali substantivni pomen, starši ne velja ne v enem ne v drugem. Od komparativnega debela na éjš = iš pa se dajo izpeljavati razne nove besede: starjšina, manjšina, mánjšati, lěpšati itd. Po moji misli bi se dalo torej tudi iz stariši narediti s končnico -ski: stáriški (iz stariški, kaker moški iz možski). In to bi bilo pravzaprav tudi potrebno, ako hočemo za Eltern ohraniti domačo besedo stariši. Morda bi bili mnogi za to, da jo zavržemo ter nadomeštimo z „roditelji“. Ali jaz mislim, da bolje storimo, da ne prenapolnimo naše slovenščine z besedami na -itelj in -atelj, ker jih v resnici niti prav izrekovati ne znamo. Kaker kaže prekmurščina in hrvaška kajkavščina, bi se morale pri nas take besede zvrševati na trdi t (= w), prav kaker prijatelj (= prijatelj w). Ako pa hočemo na vsak način imeti hrvaško mehko končnico lj, bi morali tudi e pred njim čisto izgovarjati, ne pa kot polglasnik po zgledu primerov kaker mitelj, škratelj itd. torej ne: roditelj, učitelj, pisatelj, kaker se navadno sliši. Po vsem tem bi bil jaz torej venderle za „stáriške večere“, morda bi se ob enem z novo rečjo dala vpeljati tudi nova beseda. Iz serca Vam želim, da bi se Vam na Vašem novem mestu v lepi Gorenjski v vsakem oziru prav dobro godilo S prijateljskim pozdravljenjem Vam vedno vdani P. Stanislav Škrabec. 16./I. 1907. — K temu ne precčemo drugega kakor: Roma locuta, causa finita!

Razgled po šolskem svetu.

— **Hrvatje in slovenska poljedelska šola na Spodnjem Štajerskem.** Z Dunaja poročajo, da so bili hrvaški poslanci pri ministru za poljedelstvo ter ga prosili, naj bi delal na to, da bi tudi Hrvatje mogli na slovenski poljedelski šoli na Spodnjem Štajerskem polagati izpite, ker je minister obljubil, da to šolo v kratkem ustanove.